

PARAPIJOS AKTUALIJOS

Parapijos klebono mons. V. Grigaravičiaus kreipimasis į tikinčiuosius pradedant sinodinį kelią

Mons. V. GRIGARAVIČIUS

Dievas yra vienintelis ir nėra kito šalia jo; o mylėti jį visa širdimi, visu protu ir visomis jėgomis bei mylėti artimą kaip save patį svarbiau už visas deginamąsias atnašas ir kitokias aukas (Morkaus 12, 32 – 33).

Mieli tikintieji, mes nuolat kviečiami mylėti Dievą iš visos širdies, atnaujindami ją! Dabar daugelio širdis paskendusio šio pasaulio negandose, nepakantume, puikybėje, egoizme, keršto troškime, godume. Tokia širdis nepajėgi mylėti Dievo!

Popiežius Pranciškus, atsiliėpdamas į tai, kas šiandien aktu, 2023 m. spalio mėn. paskelbė būsimojo Vyskupų sinodo, kurio tema „Sinodinės Bažnyčios link – bendrystė, dalyvavimas, misija“, asamblėjos posėdį.

Tai būtinas ir savalaikis veiksmas, nes tiek Bažnyčia, tiek mūsų laikų pasaulis turi rimtų problemų: nepilnamečių seksualinis išnaudojimas, emigracija, taip pat pandemijos metu pagilėjusios problemos, tokios kaip nelygybė, skurdas ir gamtos tarša. Sinodo darbai, kaip ir visas ilgas pasirėngimo procesas, yra skirti tam, kad visa Bažnyčia kartu mąstyti, įsitraukti į bendrą pokalbį, vieni

kitus išklaustyti ir bendrai ieškoti išeičių. Kiekvienas mūsų kviečiamas dar kartą savęs paklausti, ką iš tikrųjų reiškia būti krikščioniu. Jei esame pakrikštyti, jei esame gavę Sutvirtinimo sakramentą, vadinasi, mumyse veikia Šventoji Dvasia. Ji veikia per visus, per bendruomenę, per kiekvieną jos narį, o ne tik per vyskopus, kunigus, pašvęstuosius.

LVK pagrindinį dėmesį skyrė spalio 10 d. Romoje, o spalio 17 d. vietinėse Bažnyčiose prasidėjusiam XVI Generalinės ordinarinės Vyskupų sinodo asamblėjos dieceziniam etapui. Laikotarpis, kurio metu bus meldžiamasi bei apmąstomas sinodinis Bažnyčios pobūdis, suskirstytas į keletą etapų: 2021 m. spalio 17 d. – 2022 m. balandį darbas vyks vyskupijoje ir vyskupų konferencijose, 2022 m. gegužės – rugsėjo mėnesiais bus rengiamas Pirmasis darbo dokumentas, 2022 m. spalio – 2023 m. vasario mėnesiais visa Bažnyčia rinksis į regionines ir žemynines bažnytines asamblėjas. 2023 m. kovo mėnesį turėtų būti parengti baigiamieji dokumentai, 2023 m. birželio mėn. – Antrasis darbo dokumentas. 2023 m. spalio mėn. – Sinodinio proceso kulminacija – Romoje įvyksianti Vyskupų sinodo asamblėja, kuri parengs baigiamąjį dokumentą.

Dėl sinodinės Bažnyčios bendrystė | dalyvavimas | misija

Bažnyčios sinodiškumo apmąstymas – įdomus ir kupinas iššūkių kelias, vykstantis įvairiais Bažnyčios veikimo lygmenimis visose jos struktūrose. Todėl, mieli tikintieji, mes visi kviečiami aktyviai įsijungti į šį procesą. Nelikime nuosalyje abejingais stebėtojais, bet drąsiai išsakykite savo nuomonę, pasiūlymus, pastebėjimus.

Popiežius Pranciškus kviečia kartu eiti pokyčių keliu, palikti savo „komforto zonas“, kad būtų atvertos naujos bendravimo erdvės ir naujos Evangelijos skelbimo galimybės. Kartu su tautų apaštalu šv. Pauliumi kviečiu pakelti akis į Kristų ir Jame išsakyti: „Tik ištvėrkite tikėjime įsitvirtinę bei išsiskynę ir nesiduokite atitraukiami nuo vilties Evangelijos“ (Kol 1, 23). Tegul šis padaršinimas sustiprina ir įkvepia naujam gyvenimo iššūkiui!

BAŽNYČIA LIETUVOJE

Lietuvos vyskupų kreipimasis „Dėl sinodinio kelio pradžios“

Brangūs tikintieji ir visi geros valios žmonės,

Bažnyčia yra per istoriją keliaujanti Dievo tauta. Šioje kelionėje svarbu pasitikėti bendrakereliviais, kalbėtis, dalytis patirtimi ir keistis. Kaip slėpiningas „nepažįstamasis“ kartu keliauja ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus, paaiškinantis Raštus, kviečiantis kartu laužyti duoną ir iš naujo uždegantis širdyse viltį (plg. Lk 24, 13–35).

Kad tai įvyktų, reikia leistis į kelionę. Būtent tai turi minty popiežius Pranciškus, kviesdamas visą Bažnyčią į sinodinį kelią, kuriuo eisime įsiklausydami į Dievo žodį, priimdami šiandienio pasaulio iššūkius ir ieškodami geriausio būdo, kaip atlikti tą misiją, kuriai Viešpats mus pašaukė.

Žodis *sinodas* reiškia *keliavimą drauge*. „Keliaudama drauge ir kartu apmąstydamas jau įveiktą kelią, Bažnyčia galės iš patirties mokytis, kokie procesai gali padėti jai gyventi bendrystėje, įgyvendinti dalyvavimą ir atsiverti misijai“ (PD, 1).

Dalinėse Bažnyčiose pirmasis sinodo etapas prasideda 2021 m. spalio 17 d. ir tęsis iki 2022 metų balandžio mėnesio. Šiame etape esame kviečiami per maldą atpažinti Šventosios Dvasios vedimą Bažnyčioje ir likti atviriems staigmenoms, kurias Dvasia tikrai paruoš mums tame kelyje (plg. PD, 2).

Pirmojo sinodinės kelionės etapo tikslas yra puoselėti platų konsultacinį procesą, įtraukiant Bažnyčių ganytojus bei tikinčiuosius ir visus geros valios žmones, kurie norėtų tarti žodį apie Bažnyčią. Artimiausiu laiku ir Lietuvos vyskupijose bus organizuojami konsultaciniai susitikimai parapijose, įvairiose grupelėse bei internetinėse platformose siekiant išgirsti Dievo tautos narių balsą. Tebūnie tai „dalijimasis aistra dėl bendros evangelizacijos misijos“ (PD, 14). Sinodinis kelias visų pirma yra viltį sužadantis dvasinis procesas, vedantis link savęs įvertinimo, pasidalijimo ir atsivertimo.

Brangieji, kreipiamės į Jus perteikdami popiežiaus Pranciškaus kvietimą sinodinia-

me kelyje aktyviai įsitraukti į Bažnyčios atnaujinimo procesą, išsakyti maldos tyloje ir apmąstymų gelmėje subrandintas bei Šventosios Dvasios įkvėptas išvalgas. Sinodinio kelio metu turime pažvelgti į tai, kaip mes kartu – dvasininkai ir pasauliečiai – kuriame Bažnyčios bendruomenę, ir pradėti reikėtų nuo mažiausios parapijos ar maldos sambūrio.

Jausdami bendrą atsakomybę už Bažnyčią, turime atrasti būdą susitikti ir ▶

SINODO MALDA

*Stovime priešais Tave,
Šventoji Dvasia, susirinkę Tavo vardu.
Tik Tu viena mus veski,
tebūna mūsų širdys Tavo namai;
Parodyk mums kelią, kuriuo turėtume
eiti, ir pamokyk, kaip jį įveikti*

► Lietuvos vyskupų kreipimasis „Dėl sinodinio kelio pradžios“

kartu ieškoti Dievo valios. Į sinodinį kelią pakvieskime ir tuos, kurie dėl įvairių priežasčių yra nutolę nuo Bažnyčios ar atsidūrę visuomenės paribyje, nes mums svarbu išgirsti ir jų balsą. Tikėjimas kyla tuomet, kai žmonės vertinami: girdimas jų šauksmas, jiems padedama įveikti sunkumus, vertinamas jų atvirumas, jų orumas patvirtinamas

Dievo akyse ir atkuriamas bendruomenėje (plg. *Vademecum*, 4.1).

Konsultaciniuose susitikimuose popiežius Pranciškus kviečia apmąstyti šiuos pamatinius klausimus: kaip *keliaujama drauge* šiandien mūsų dalinėje Bažnyčioje? Kokius žingsnius Dvasia kviečia mus žengti, kad augtume *keliaudami drauge*? (plg. *PD*,

26). Sinodinio proceso šerdis yra klausytis Dievo klausantis vienas kito. Mes klausomės vienas kito, kad geriau girdėtume Šventosios Dvasios balsą, bylojančią mūsų šiandienos pasaulyje (plg. *Vademecum*, 4.1). Atvira širdimi tad melskime Šventosios Dvasios įkvėpimo ir vedimo!

Šventoji Dvasia tevadovauja sinodiniame keliui ir visus teveda į tiesos pilnatvę!

Lietuvos vyskupai 2021 m. spalio 15 d.

PARAPIJOS AKTUALIJOS

KELIAUKIME DRAUGE į maldos ir Bažnyčios sinodiškumo apmąstymo kelią

Leidžiamės į misiją, leidžiamės į pokalbį. Popiežius Pranciškus kviečia mus kreiptis į Šventąją Dvasią, kad Ji dovanotų mums išvalgą ir išmintį, ką turėtume daryti, tai yra pasikalbėti tarpusavyje, šeimose, parapijose, bendruomenėse, organizacijose, darbovietėse, vyskupijose, visoje Bažnyčioje pasaulyje apie Viešpaties valią mūsų laikų žmonėms, Evangelijos džiaugsmo skelbimo būdus šiandienos pasauliui (Arkivyskupas Kęstutis KĖVALAS)

Kristaus Prisikėlimo parapijos darbo grupė sinodo pateiktiems klausimams nagrinėti

KLEBONAS – mons. Vytautas Grigara-
vičius, vikaras kun. Nerijus Pipiras, kun.
Sigitas Bitkauskas,
Pastoracinė taryba – Nerijus Strikulyš,
teisininkas,
Pastoracinė taryba – Aldona Narušienė,
parapijos referentė,
Pastoracinė taryba ir atstovas spaudai – Birutė Vasylienė, matematikė ekspertė,

Gyv. Rožinio grupė, adorotojai – Valerija
Lietuvnikienė, ekonomistė, matematikė,
Tikybos mokytojai ir katechetai – Lina Bra-
zienė, mokytoja,
Šeimų bendruomenė – Alfredas Rimidis,
inžinierius matematikas,
Šiluvos Švč. M. Marijos draugija – Ada
Azaravičienė, gydytoja,
Senjorai – Vida Petkevičienė, mokytoja,

Jaunos šeimos – Ramutė Budvytytė, ses.
teologė,
Laikraščio „Prisikėlimas“ redkolegija – Pau-
lius Martinaitis, direktoriaus pavaduotojas,
Kauno Suzuki progimnazija,
Choras – Maria del Carmen Vargas-Machu-
ca, administratorė, „Visuomenės kultūrinio
ugdymo centras“,
Biblijos draugija – Jūratė Bieliauskaitė,
vertėja,
Pagalbos namuose tarnyba – Jūratė Matiko-
vienė, projekto administratorė,
Kolumbo riteriai – Vitas Lendraitis, inži-
nierius.

**Mieli parapijiečiai, jei norite prisi-
jungti prie šios darbo grupės, prašome
kreiptis į parapijos raštinę arba skambinti
tel.: 837 22 9222; 8 687 96 904.**

VATIKANO NAUJIENOS

Kviečiame susipažinti su Popiežiaus Pranciškaus žinia 5-osios Pasaulinės vargstančiųjų dienos proga „Vargšų jūs visuomet turite su savimi“ (Mk 14, 7)

2021 m. lapkričio 14-oji, XXXIII eilinis sekmadienis. „Vargšų jūs visuomet turite su savimi“ (Mk 14, 7). Jėzus ištarė šiuos žodžius likus kelioms dienoms iki Velykų, valgydamas prie stalo Betanijoje, Simono, vadinamo Raupsuotuoju, namuose. Kaip pasakoja evangelistas, įėjo moteris su alebastriniu indu, pilnu labai brangaus kvapaus aliejaus, kurį išliejo ant Jėzaus galvos. Šis gestas sukėlė didžiulę nuostabą ir dvi skirtingas interpretacijas.

Pirmoji buvo pasipiktinimas, reiškiamas kai kurių ten dalyvavusių, įskaitant ir mokinius, kurie, turėdami omenyje aliejaus kainą – apie tris šimtus denarų, o tai prilygo darbininko metų atlyginimui, – manė, kad geriau būtų tą aliejų parduoti ir gautus pinigus atiduoti vargšams. Antrąją interpretaciją pateikia pats Jėzus ir įgalina mus suvokti moters atlikto gesto gilią prasmę. Jis sako: „Palikite ją ramybėje! Kam ją skaudinate? Ji man padarė gerą darbą“ (Mk 14, 6). Jėzus žino, kad artinasi jo mirtis, ir iš anksto išvėgia šią gestą savo nebegyvo kūno patepimą prieš paguldant jį į kapą. Šis požiūris pranoksta tai, ką galėjo įsivaizduoti buvusieji prie stalo. Jėzus jiems primena, kad pirmutinis vargšas yra jis pats, vargingiausias iš vargšų, nes atstovauja jiems visiems.

Įvairiomis sąlygomis ir įvairiose pasaulio šalyse gyvenantys vargšai mus *evangelizuoja*, nes padeda mums vis iš naujo atrasti būdingiausius Tėvo veido bruožus. „Jie gali mus daug pamokyti. Jie ne tik dalijasi su mumis *sensus fidei*, bet ir kentėdami pažįsta kenčiantį Kristų. Visiems būtina leisti būti jų evangelizuojamiems. Naujoji

evangelizacija yra kvietimas pripažinti jų egzistencijos išganomąją galią bei pastatyti juos į Bažnyčios kelio vidurį.

Jėzus ne tik stoja vargšų pusėn, bet ir *dalijasi su jais* tuo pačiu likimu. Tai įtaigus mokymas visų laikų jo mokiniais.

Todėl su visišku įsitikinimu turime priimti Viešpaties kvietimą: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“ (Mk 1, 15). Tas *atsiversimas* reiškia visų pirma atverti širdį, kad atpažintume daugelį vargo apraiškų, taip pat parodyti Dievo karalystę per mūsų gyvenimą, atitinkančią išpažįtamą tikėjimą.

Tačiau lieka atviras klausimas, kuris jokiū būdu nėra akivaizdus: kaip galima duoti apčiuopiamą atsakymą milijonams vargšų, kurie dažnai susiduria tik su abejingumu ir net pasidarygėjimu? Kokį teisingumo kelią reikia nueiti, kad socialinė nelygybė būtų įveikta ir kad būtų galima grąžinti taip dažnai trypiamą žmogiškąjį orumą? Individualistinis gyvenimo būdas prisideda prie skurdo atsiradimo, ir dažnai vargšams suverčiama atsakomybė už jų situaciją. Tačiau vargas ne likimo vaisius, o egoizmo pasekmė.

Todėl būtina *kitokia prieiga vargo apraiškų* atžvilgiu. Tai iššūkis, kurį turi imti vyriausybės ir pasaulinės institucijos, pasitelkdamos toliaregišką socialinį modelį, pajėgiantį dorotis su naujomis pasaulyje atsirandančiomis vargo formomis, darysiančiomis lemiamą poveikį artimiausiais dešimtmečiais. Jei vargšai marginalizuojami, tarsi jie patys būtų kalti dėl savo situacijos, vadinasi, ir pačią demokratijos sampratą ištiko krizė, ir bet kokia socialinė politika yra pasmerkta žlugti. Su dideliu nuolankumu turime pripažinti, jog vargšų akivaizdoje dažnai esame nekompetentingi.

„Vargšų jūs visuomet turite su savimi“ (Mk 14, 7). Tai kvietimas, kad niekada neišleistume iš akių mums suteikiamos progos daryti gera.

Viliuosi, kad *Pasaulinė vargstančiųjų diena*, kurią minime jau penktą kartą, dar labiau įsitvirtins mūsų vietinėse Bažnyčiose ir įkvėps evangelizacinį sąjūdį, kuris pirmiausia pasitiktų vargšus ten, kur jie yra.

Vargšai yra tarp mūsų. Kaip būtų evangeliška, jeigu su visa tiesa galėtume ištarti: mes taip pat esame vargšai. Nes tik taip galėsime juos tikrai pripažinti, kad jie taptų mūsų gyvenimo dalimi ir išganymo priemone.

*Roma, Šv. Jono bazilika Laterane,
2021 m. birželio 13-oji, šv. Antano Padu-
viečio minėjimas. Pranciškus
Parengta pagal www.vaticannews.va/lt*

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

Šiluvos deklaracija

Vitas LENDRAITIS

Šiluvoje per Didžiųjų Šilinių atleidų Šeimos dieną Kauno arkivyskupas metropolitais Kęstutis Kėvalas paskelbė Šiluvos deklaraciją, kuria pabrėžiamas būtinumas „gerbti pamatinius asmens ir visuomenės gėrius“ – žmogaus gyvybę, vyro ir moters prigimtinių skirtingumą bei lygiavertiškumą ar religijos laisvę. Prieš 12 metų, 2009-aisiais, Jungtinėse Valstijose buvo paskelbta „Manhata deklaratija – krikščioniškos sąžinės raginimas“, kurioje išsakytas palaikymas „gyvybės šventumui, tradicinei šeimai ir religijos laisvei“. Deklaracijos tekstą sukūrė trys krikščionys intelektualai – baptistai Charlesas Colsonas ir Timothy George'as bei katalikas Robertas George'as. Nors istorijos skirtingos, yra panašumų su amerikietiškuoju dokumentu: abiem atvejais reaguojama į procesus, vykstančius valdžioje ir visuomenėje.

„Žmonijos patirtis rodo, kad vien tik įstatymų nepakanka sukurti geresnei visuomenei, jeigu jos nariai nepuoselėja dorybių ir vidinių moralinių nuostatų. Žmogiškosios dorybės – protingumas, teisingumas, susivaldymas ir tvirtumas, sustiprintos Kūrėjo įkvėptomis tikėjimo, vilties ir meilės dovanomis, yra tikrąsios asmens laisvės pagrindas. Iš tiesų laisva, demokratinė visuomenė įmanoma tik tada, kai jos nariai laikosi tvirtų dorovės principų. Valdžios įsakymai negali sukurti ar pakeisti moralinių nuostatų, kurie kyla iš sąžinės, Kūrėjo idiegtos žmogaus širdyje. Tačiau valdžia, nepažeisdama pamatinių piliečių laisvių, gali ir privalo remti tuos doroviškai motyvuotus savo piliečių pasirinkimus, kurie yra būtini bendrajam gėriui išsaugoti, visuomenės išlikimui ir klestėjimui užtikrinti“, – pabrėžiama deklaracijoje.

Visą deklaracijos tekstą galite skaityti www.siluvosdeklaracija.lt/

Lapkričio mėnesio liturginis kalendorius

- 1 – Visi šventieji
- 2 – Mirusiųjų minėjimo diena (Vėlinės)
- 9 – Laterano bazilikos Pašventinimas
- 16 – Švč. Mergelė Marija, Gailėstingumo Motina
- 21 – Kristus, Visatos Valdovas (*Kristus Karalius*)
- 28 – I Advento sekmadienis
- 30 – Šv. Andriejus, apaštalas

Kristaus Karaliaus iškilmė, arba popiežiaus Pijaus XI encikliką „Quas primas“ pasklaidžius

Kun. lic. N. PIPIRAS

Paskutinis liturginių metų sekmadienis – Kristaus Karaliaus iškilmė. Tai dar palyginti nesena šventė, kurią prieš daugiau nei devyniasdešimt metų įvedė popiežius Pijus XI. Šiandien ji tarsi užantspauduoja visus liturginius metus. Bažnyčia vis labiau kviečia savo tikinčiuosius žvelgti į Dangų, būti dangiškosios Tėvynės piliečiais. Todėl ir visų tikinčiųjų žvilgsniai neišvengiamai turi sutapti su Jėzaus žvilgsniu, kuriame galime atrasti visą savo egzistencijos prasmę ir tikslą. Jis, būdamas *Alfa* ir *Omega*, išlaisvina mūsų gyvenimus iš perdėm žemiškos perspektyvos. Popiežius Pijus XI šią iškilmę įvedė vedinas rūpesčio dėl visos žmonijos. Šiandien daug kam gali atrodyti, kad ši šventė – nereikšmingas bėgimas paskui laiko mašiną, norint susigrąžinti istorijos tėkmėje prazuvusią imperijos garbę bei didybę. Vis dėlto popiežius jautė Jėzaus išmetimo į visuomenės paribius pražūtingumą, todėl siekė sugrąžinti Dievui dieviškumą, išpažindamas, kad virš visų visuomenių, ideologijų ar nuomonių yra Dievas. Šiose eilutėse norisi trumpai prisiminti tai, apie ką popiežius Pijus XI kalbėjo savo enciklikoje *Quas primas*, kuria į Bažnyčios liturginį kalendorių įvedė Kristaus Karaliaus liturginę iškilmę.

Pirmiausiai popiežius su nuspėjamu jauduliu konstatuoja, kad visos žmonijos negerovių pagrindinė priežastis – Jėzaus ir Jo valios išstūmimas iš visuomenės. Šiandien juk taip pat Jėzui pritrūksta vietos ne tik užteigose, kaip jos nerado Šventoji Šeima, keliaudama į Betliejų, bet juo labiau žmonių apsisprendimuose. O juk be Jėzaus, išminties ir teisingumo šaltinio, kaip pažymi popiežius, vien tik žmogiškomis jėgomis vadovaujantis, negali egzistuoti jokia visuomenė – išmintis ir teisingumas be Dievo neįmanomas!. Popiežius primena ir paties Tėvo pažadą, skambėjusį Apreiškimo valandą angelo lūpose: „Viešpats Dievas duos Jam Jo tėvo Dovydo sostą ir Jo viešpatavimui nebus galo“. Taigi, Kristus turi viešpatuoti ne galia ir smurtu, bet savo esme ir prigimtimi (plg. Kirilas aleksandrietis). Toks tas Dovydo sostas, kuris turi išlikti visuomenių, valstybių ir širdžių centre. Toji Kristaus Karalystė – dvasinė karalystė. Tarsi dovana, skirta visiems ir apimanti visus. Joje savo giliausią prasmę, pasak popiežiaus Pijaus XI, atranda mums įprastas valstybingumas

su galimybe spręsti, kurti žemiškais įstatymais grįstą teisę ir teisingumą. Popiežius suvokė, kad be moralinio pagrindo – Kristaus – valstybės pasmerktos žlugti. Pasak jo, tik pripažinus Kristų Karaliumi, visuomenė pagaliau išlaisvės, įsivyras taika ir harmonija. Tačiau Kristus neturi būti apribotas vien tik politine auditorija. Jis turi karaliauti kiekvieno žmogaus, kiekvieno tikinčiojo širdyje. Garbinant Kristų, pripažįstant Jam visą valdžią, apsisaugosime, pasak popiežiaus Pijaus XI, nuo dvasinio maro, nuo „paviršinio, negelminio dvasingumo rykštės“. Kristaus Karaliaus iškilmę įvesdamas, popiežius Pijus XI tikėjosi uždegti tikinčiųjų širdis, sugrąžinti atitolusius nuo tikėjimo, laimėti Viešpačiui atšalusius. Pradžioje ši iškilmė švęsta paskutinį spalio sekmadienį, kaip Visų Šventųjų šventės įžanga.

Popiežius Pijus XI rašė, kad Kristaus Karaliaus šventė vainikuoja visas Kristaus gyvenimo paslaptis, ir, prieš švęsdami visų Šventųjų šventę, garbiname Tą, kuris triumfoja visuose šventuosiuose bei išrinktuosiuose. Kartu šiuose žodžiuose išsakyta ir svajonė vadinamosios tobulos visuomenės, priklausomos tik nuo Dievo, nepavaldžios jokiai išorinei jėgai. Pasak popiežiaus Pijaus XI, valstybės šiuo atveju turi lygiuotis į tą, vadinkime, metafizinę, Karalystę. Juk ne tik paprasti žmonės, bet ir valstybių vadovai turi gerbti Kristų, atsižvelgti į Dievo įsakymus, valstybės santvarką statyti ant tvaraus Evangelinio pagrindo. Na, o visi tikintieji turi savo gyvenimą orientuoti pagal krikščioniškąjį idealą: Kristus viešpatuoja žmogaus prote, valioje, širdyje ir kiekviename kūno naryje, nes „visa yra Dievo“.

1969 m. popiežius Paulius VI *motu proprio Mysterii Paschalis* šventę perkėlė į paskutinį liturginių metų sekmadienį, pakeitė jos rangą į iškilmę ir pavadinimą – **Mūsų Viešpats Jėzus Kristus, Visatos Valdovas**.

Pripažinkime, šiandien šios Pijaus XI idėjos gal kai kam ir skamba kaip graži filosofinė abstrakcija. Vis dėlto statyti savo gyvenimą ant tvirto Evangelijos pamato privalome čia ir dabar. Niekas šio darbo už mus nepadarys. Mes patys turime pasirinkti Kristų, kaip mūsų gyvenimo vadovą. Ir šiandien, kai dažnai kyla klausimas: „Quo vadis?“, būtent mes turime išpažinti, kad su Kristume einame, pripažįstame Jo dievybę, laukiame Jo būsimojo atėjimo „su visa valdžia ir garbe“.

PARAPIJOS SKELBIMAI

PAMALDŲ TVARKA

Lapkričio 1 d. – Visų Šventųjų šventė. Pamaldos bažnyčiose vyks sekmadienio tvarka. 17.00 val. bazilikoje bus giedamas Rožinis už mirusius.

Lapkričio 2 d. – Maldos už mirusius diena (Vėlinės). 8.00, 9.30, 11.00 ir 18.00 val. vyks pamaldos. 17.00 val. bazilikoje bus giedamas Rožinis už mirusius. Po vakarinių šv. Mišių procesija už mirusius.

Lapkričio mėn. 1–8 d., Vėlinių oktavoje, 8.00 ir 18.00 val. bus aukojamos sudėtinės šv. Mišios už mirusius.

Šiomis dienomis aplankius kapus, pasimeldus Šv. Tėvo intencija, saugantis nuodėmių, sukalbant maldas už mirusius, galima pelnyti visuotinius atleidus.

Bazilikoje ant staliuko yra lapeliai, kuriuose galite užrašyti savo intencijas Vėlinių oktavai už mirusius. Auką ir užpildytus lapelius prašome įmesti į aukų dėžutę.

BAŽNYČIA LIETUVOJE

Mirusiųjų atminimo diena, Vėlinės, Ilgės

Aleksandra BANCEVIČIENĖ

Lapkričio 2 diena – Vėlinės – mirusiųjų pagerbimo šventė. Gyvieji aplanko mirusiuosius kapuose, uždega žvakutes, manoma, kad mirusieji taip pat ateina pas gyvuosius.

Vėlinės lietuviai šventė nuo senovės. Buvo tikima, kad mirštant žmogui nuo kūno atsiskiria vėlė, kuri vėliau bendrauja su gyvaisiais, juos nuolat lanko. Lietuvių liaudies dainose sakoma, kad miręs žmogus atsisdąs į „vėlių suolelį“, kad motinos mylimas sūnus tampa „vėlių ženteliu“, o dukrelė – „vėlių martele“, kad jie išeiną pro „vėlių vartelius“. Tikėta, jog vėlės lankosi savo gyventose vietose, o mėgstamiausias lankymosi metas – gūdas ruduo. Ne veltui ir lapkričio mėnesį žmonės senovėje vadino vėlių mėnesiu.

Vėlinių dieną bažnyčioje giedamos gėdulinės liturginės valandos; iki vidurdienio gie-

dama Rytmetinė, po vidurdienio – Vakarinė. Pagrindinės šv. Mišios baigiamos procesija į kapines, šventoriuje arba bažnyčioje. Pelnomi visuotiniai atleidai, jei per Vėlines bažnyčioje ar koplyčioje sukalbama *Tėve mūsų* ir *Tikėjimo išpažinimą* arba per Vėlinių aštuonienį (lapkričio 1–8) aplankomos kapinės ir meldžiamasi už mirusiuosius, arba pirmąjį mėnesio penktadienį bažnyčioje prie išstatyto Švč. Sakramento sukalbama Švenčiausiosios Jėzaus Širdies litanija ir atsisteisimo malda *Kyrie eleison*.

Pirmą kartą bendruomeninė malda už mirusiuosius paminėta IV a., o po Pietų ir Vakarų Europą ėmė plisti IX a. Šventės diena pradžioje nebuvo pastovi – lapkričio 17, sausio 1 ar sausio 14. Kliuni benediktinų vienuolyno abatas Odilonas 998 m. įvedė tradiciją iškart po Visų Šventųjų melstis už mirusius vienuolijos narius. XIII a. ji išplito visoje Katalikų Bažnyčioje.

Degančios žvakės prasmė.

*Ar įmanoma dar žemiau nulenkt galvą,
kad grumste, šviežiam žemės grumste
žvaigždžių kapinynai
kaip danguje taip ir žemėje
sužibėtų:*

*mirusiais šviečiam visatoje,
jų atspindžiais degam.*

*Tamsa, begalinė tamsa be jų,
našlaitystė ir vienišumas.*

*Paskui žvakę. Tamsoje paskui žvakę.
Kur dar galėtume eiti,*

*kad nepralaimėtume,
mirusiais pasišviesdami –
o! jų rankos, jų akys!*

*Vis dar pažįstame juos ir jiems
nusišypsom.*

*Aš taip senamadiškai žiūriu į juos
ir taip jais tikiu. Labiau nei gyvaisiais.*

*Justinas Marcinkevičius
„Vėlinių elegija“ (ištrauka)*

PARAPIJOS AKTUALIJOS

Kristaus Prisikėlimo bazilikoje suskambo choras GLORIA DEIVilius MISEVIČIUS,
Algimantas PUNDZIUS

Lapkričio 22-ąją kartu su viso pasaulio katalikų bažnytinės muzikos atlikėjais šv. Cecilijos dieną minės ir mūsų parapijos chorai: „In Vivo Dei“, „Prisikėlimas“, „Pastoralė“ bei naujai prie jų prisijungęs „Gloria Dei“. Šį kolektyvą mūsų bazilikos maldininkai pirmą kartą išgirdo 2020 m. spalio 18 d. sekmadienio vakarinėse Mišiose. Deja, po antrojo giedojimo spalio 25 d. pandemija choro giesmes nutraukė iki pat šių metų gegužės 30 dienos, kada jos vėl suskambo po bazilikos skliautais ir dabar girdimos kiekvieną sekmadienį vakaro Mišiose.

Giesmės entuziastų būrys repeticijas pradėjo 1991 metų balandį, kai tikintiesiems buvo sugrąžinta Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčia. Iki praeitų metų rugsėjo „Gloria Dei“ (šiuo vardu choras pasivadino 2017 metų pabaigoje) buvo minėtos šventovės Sumos choras.

Nuo pat įkūrimo iki 2016 metų chorui vadovavo maestro A. Mišeikis. Daugiausia jo dėka giesmininkai turi sukaupę turtingą bažnytinės muzikos repertuarą: J. Kormanio, Ch.V. Gliuko, A. Ržinovskio, F. Šuberto, W. A. Mocarto, Ch. Guno, P. Bėbeneko, L. Abariaus, A. Paulavičiaus, G. Purlio, A. Remesos ir kitų kompozitorių Mišių, L. van Bethoveno, J. S. Bacho, Cherubinio, C. Franko, G. Gilpino, A. Ch. Adamo, L. Mamono, J. Rutterio, P. Bėbeneko, taip pat L. Abariaus, B. Andriuškos, P. Beinario, J. Gaubo, J. Gruodžio, K. Kavecko, A. Kačanausko, A. Mikulskio, J. Naujalio, Č. Sasnausko,

P. Sližio, F. Strolis, G. Šukio ir kitų autorių kūrinių. Vėliau giesmininkų vadovais buvo A. Vazinskis (jam vadovaujant 2017 metų Lietuvos chorų konkurse choras įvertintas garbingu antrojo laipsnio diplomu), J. Sebrebrinskas, M. Šikšnys ir A. Bagočienė.

Per ilgus veiklos metus choro atliekama religinė (ir ne tik) muzika skambėjo daugelyje Lietuvos bažnyčių ir pasaulietinių renginių. Taip pat, globojant jėzuitams, giedota Miuncheno, Graco, Insbruko, Paryžiaus, Vienos, Zalcburgo, Študgarto ir kitų Europos miestų bažnyčiose, keliauta po Italiją, Ispaniją, Portugaliją.

A. Pundziaus nuotrauka

2020 m. rugsėjį šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčios vadovybės sprendimu choro paslaugų atsisakyta (nusprendus pakeisti bažnyčios sielovadinės veiklos pobūdį, orientuojantis į bendruomeninį giedojimą pamaldų metu). Ta žinia labai nuliūdino giesmininkus, kurie daugybę metų paskyrė muzikai ir tarnystei Dievui.

Tada vienas iš choristų, šio straipsnio autorius A. Pundzius (buvęs radijo inžinie-

rius, nuo 2008 metų chore giedantis tenoru, anksčiau rinktas choro seniūnu bei valdybos nariu), ėmėsi savanoriškos iniciatyvos rasti chorui naują vietą giedoti. Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, parašytas patarimo, kur „Gloria Dei“ galėtų pritaikyti savo patirtį ir sugebėjimus, pakvietė giedoti Kristaus Prisikėlimo bazilikoje sekmadienį vakarinėse Mišiose.

Taip mūsų balsai suskambo bazilikoje, ir esame kupini vilties giedoti čia, kol leis jėgos. Nuo įsikūrimo iki šių dienų chore turime daug giesmininkų, kadaise buvusių ansamblio „Nemunas“, chorų „Leliuimai“, „Neris“, „Jaunystė“ bei kitų chorų ir ansamblių dainininkų. Dabar „Gloria Dei“ yra 26 giesmininkai, tarp jų vos 6 vyrai. Gėrimės choro „lakštingalomis“ inžinierėmis I. Petrauskienė ir R. Šakalytė (pirmoji gieda nuo pat choro įsikūrimo, o antroji – nuo 1994 m.). Tarp ilgamečių giesmininkų, giedančių čia daugiau nei 25 metus, yra inžinierė R. Maleckienė, vokiečių kalbos specialistė J. Baltušienė, vaistininkė J. Borisovienė, inžinierės S. Kriščiūnienė, K. Kuprienė, D. Grigonienė bei D. Jakelaitienė, pedagogė A. Trapenskienė, aviatorius P. Balčiūnas.

„Gloria Dei“ giesmininkai džiaugiasi puikia Kristaus Prisikėlimo bazilikos akustika, nuostabia geranoriškumo atmosfera, klebono mons. Vytauto Grigaravičiaus palaikymu, puikiu choro vadovu Ramūnu Baranausku, kurio profesionalumas ir žaismingas bendravimas mums gražino optimizmą bei sustiprino norą giesmėmis prisidėti prie pamaldų mūsų Šventovėje.